

Effektiviseringstiltag og øvrige politiske prioriteringer for hele organisationen

22/10184 Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB, HU

Sagsfremstilling

Alle fagudvalg har i november/december behandlet sager på eget område omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag og øvrige initiativer til at bringe budgettet i balance i 2023. I denne sag opsummeres de emner fra fagudvalgene, der skal politisk godkendes.

Det er første gang, at der lægges en sag på forud for udmøntning af effektiviseringsbidraget, og erfaringerne fra denne sag vil indgå i forberedelsen af sagerne til de kommende år.

Som opfølgning på udmøntning af effektiviseringsbidraget for 2023 vil der i juni 2023 blive fremlagt sager for fagudvalgene, som vil indeholde eksempler på, hvordan der i 2023 er eller vil ske udmøntning og gennemføres effektiviseringstiltag på de områder, som ligger indenfor den administrative bemyndigelse.

I forhold til budgetaftalen for 2023-2026 er grundlaget et ”effektiviseringsbidrag på 0,55% i 2023, svarende til 10 mio. kr., med færrest mulige konsekvenser for borgerne. Forligspartierne er enige om, at driften fortsat skal effektiviseres blandt andet ved at løse opgaver mere enkelt eller med øget digitalisering. Men forligspartierne er også bevidste om, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. Herunder arbejdes med principperne for afbureaukratisering, velfærdsaftaler, koordineret og optimeret forsyning, fortsat digitalisering, øget decentralisering og frisættelse af medarbejdere og ledere samt anvendelse af forskellige effektiviseringsmetoder, f.eks. Lean. Endvidere vil kommunens tværgående økonomigruppe understøtte aftaleenhedernes arbejde med effektiviseringer ligesom KL’s råderumsnetværk inddrages i arbejdet. Endvidere vil den digitale pulje på 0,4 mio. kr. årligt ligeledes understøtte arbejdet. I november – forud for det nye budgetår – vil der fremover blive forelagt en sag på fagudvalgsmøderne og kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år, med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttes politisk.”

I forhold til effektiviseringsbidraget på 0,8 i de kommende år, arbejdes der tværgående på en lang konkrete projekter med henblik på at understøtte organisationens behov for effektiviseringer og en økonomi balance.

1. TRIO-stormøde med fokus på fælles læring og fastholdelse af rutiner og best practice efter Covid-19 i forhold til arbejdstilrettelæggelse og mere effektiv opgaveløsning
2. Udvikling af ledelse i form af bl.a. ledelsevaluering og styrkelse af HR med formål at skabe de bedst mulige rammer for trivsel og faglighed for ledere og medarbejdere overalt i organisationen
3. Partnerskaber med bl.a. Aarhus Universitet SOSU skolen og en aktivt deltagende og bidragende part i samspillet med andre kommuner og KL om udvikling af økonomistyring og budgetproces med bl.a. konkrete nyskabende elementer umiddelbart efter budgetvedtagelsen med fokus på skabelse af rum for nødvendige politiske prioriteringer i udvalgene ud fra konkrete forslag på baggrund af inddragende processer med MED.
4. Konkrete tværgående tiltag. Eksempler til allerede gennemførte initiativer er ECA vands projektet, hvor der både spares udgifter på rengøringsmidler og opnås en højere grad af bæredygtighed. Automatisk fakturabetaling er en anden løsning, der frigør tid hos alle dem, der betaler fakturaer. Nye tværgående projekter som allerede er i gang eller igangsættes i 2023 er:
 - Deltagelse i et forsøgsprojekt omkring optimering af flådestyringen af kommunes biler i samarbejde med andre kommuner.
 - Det er besluttet i direktionen, at der søges midler fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings pulje til nedbringelse af sygefravær på offentlige arbejdspladser. Puljen har til formål at ”nedbringe sygefraværet på offentlige arbejdsområder med et højt sygefravær eller hvor arbejdsopgaverne gør, at arbejdsmiljøet er særligt belastet.
 - Arbejdet med Facility Management af kommunes bygninger, hvor udgifterne til kommunens drift af bygninger følges og monitoreres tæt.
 - Indkøbsaftaler som optimerer mulighederne for aftaleholderens mulighed for at fokusere på kerneopgaven og erhverve udstyr og hjælpeværktøjer til lavest mulig ressourceindsats.
 - Tværgående IT-pulje rettet mod understøttelse af arbejdspladsers mulighed for at udvikle opgaveløsningen digitalt.

- Den afsatte pulje til at anvende overførsler kan anvendes til at iværksætte initiativer til effektiviseringer med 4,2 mio. kr. i 2023 og 5 mio. kr. i overslagsårene.

Følgende emner der skal politisk godkendes:

På **Økonomiudvalgets** område forventes effektiviseringstiltag i 2022 primært at blive gennemført ud fra administrative beslutninger på tilsvarende vis som i 2022.

På **Arbejdsmarkedsudvalgets og Erhvervsudvalgets** områder er det besluttet at udmøntningen af effektiviseringsbidraget gennemføres ved en reduktion af AU-puljen og EU-puljen svarende til effektiviseringsbidraget for udvalgene i 2023.

Kultur- og Fritidsudvalget har besluttet, at effektiviseringsbidraget for 2023 i lighed med 2022 blive fordelt forholdsmæssigt indenfor udvalgets budgetområde, hvor hovedparten af budgettet anvendes til udbetaling i henhold til driftsaftaler og lignende. Hvis det bliver nødvendigt med øvrige tiltag vil udmøntningen af udvalgets puljemidler blive indstillet.

På Børne- og Ungdomsudvalgets og Voksen- og Plejeudvalgets områder kræves der politisk stillingtagen for at skabe balance i budget 202. På begge udvalgsområder er der i 2022 oplevet udfordringer med at overholde udvalgets ramme og udvalgene har siden medio 2022 arbejdet med besparelsesforslag med sigte på overholdelse af budgetrammen for 2022 og overslagsår. En del af de konstaterede merudgifter i 2022 fortsætter ind i 2023, og der skal iværksættes yderligere tiltag for at skabe balance. Begge udvalg har således på møderne i november ud over effektiviseringstiltag også drøftet og besluttet hvilke tiltag der skal gennemføres for at finde besparelser i 2023 og overslagsårene. Dagsordenspunkter med tilhørende bilag fra Voksen- og Plejeudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget er vedlagt som bilag.

Børne- og Ungdomsudvalget har på mødet indstillet forslag for 1,575 mio. kr. i 2023 for at nedbringe det forventede merforbrug i 2023 på 3,2 mio. kr. Der resterer således en udfordring på 1,625 mio. kr. i 2023, som skal håndteres af Børne- og Ungdomsudvalget:

Nr.	Forslag (i mio. kr.)	Effekt 2023	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026
BUU 1	Forhøjelse af SFO taksten fra 68 pct. til 70 pct.	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
BUU 4	Skoletjeneste med overnatning på Anholt ophører	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
BUU 6	FTI/Familiehuset	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
BUU 7a	UngNorddjurs Sommeraktiviteter	-0,200	-0,200	-0,200	-0,200
BUU 7b	UngNorddjurs Sundheds- og aktivitetspulje	-0,100	0,000	0,000	0,000
BUU 7c	UngNorddjurs Understøtning af skatermiljø	-0,075	0,000	0,000	0,000
BUU 8	Myndighed: Styrket opfølgning	-0,300	-0,500	-0,750	-0,750
	Samlet besparelser i alt	-1,575	-1,600	-1,850	-1,850

Herudover har Børne- og ungdomsudvalget godkendt effektiviseringsforslag, som omhandler, at der fremover ikke udarbejdes en årlig skoleprofil, samt at afstemning om madordninger i dagtilbud nedsættes til afholdelse hvert andet år i stedet for hvert år. Begge forslag har administrativt/tidsmæssigt fyldt meget i forhold til den forventede effekt.

Børne- og Ungdomsudvalget har desuden protokolleret, at *"Børne- og Ungdomsudvalget anerkender, at processen omkring initiativer for at skabe økonomisk balance i 2023 og overslagsår har været både kort og komprimeret, og der har ikke været indlagt tid til en egentlig høringsproces. Udvalget opfordrer derfor til, at lokale MED-udvalg, bestyrelser og andre relevante parter udarbejder bemærkninger til sagen, som kan indgå i den videre politiske proces frem til Kommunalbestyrelsesmødet den 13. december 2022."*

Modtagne høringssvar er vedlagt som bilag.

Voksen- og Plejeudvalget har indstillet forslag for 6,747 mio. kr. i 2023 stigende til 7,715 mio. kr. i 2024 til at nedbringe det forventede merforbrug på 7,6 mio. kr. i 2023 i forhold til det oprindelige budget. Der resterer således en udfordring på 0,853 mio. kr. i 2023, som skal håndteres af Voksen- og Plejeudvalget.

Voksen- og Plejeudvalget har protokolleret følgende:

”Jytte Schmidt (F), Mads Jensen (C) og Rikke Albæk Jørgensen (V) indstiller til Økonomiudvalget, at nedenstående besparelser gennemføres:

Nr.	Forslag (i mio. kr.)	Effekt 2023	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026
VPU 1	Rengøring i plejeboliger fra hver 2. til hver 3. uge	-0,640	-0,700	-0,700	-0,700
VPU 2	Klippekort i plejeboliger	-0,870	-0,950	-0,950	-0,950
VPU 3	Lån af mikroovn til hjemmeboende bortfalder	-0,025	-0,030	-0,030	-0,030
VPU 4	Flere digitale løsninger på Sundheds- og Omsorgsområdet	-0,090	-0,100	-0,100	-0,100
VPU 6	Egenbetaling af nikotin-erstatningsprodukter for borgere på rygestop	-0,050	-0,050	-0,050	-0,050
VPU 7	Reduktion af forebyggelsesindsatsen mod overvægt	-0,160	-0,160	-0,160	-0,160
VPU 9	Samling af madproduktion hos Genoptræning Døgn	-0,225	-0,325	-0,325	-0,325
VPU 12	Reduktion af brugen af eksterne vikarer på Sundheds- og Omsorgsområdet	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
VPU 13	Midlertidig pause for visitering til ledige plejeboliger	-1,100	-2,000	-2,000	-2,000
VPU 14	Feriepulje til beboere i botilbud reduceres med 20 pct.	-0,393	-0,393	-0,393	-0,393

VPU 15	Midler til Socialsygeplejerske på Socialområdet anvendes ikke	-0,275	0,000	0,000	0,000
VPU 16	Optimering af vagtplanlægning på Socialområdet	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
VPU 17b	Reduceret åbningstid netværkscafe i Vest – No. 17 i Auning	-0,089	-0,177	-0,177	-0,177
VPU 19	Restanvendelse af udviklingsmidler på Socialområdet	-1,830	-1,830	-1,830	-1,830
	Samlet besparelser i alt	-6,747	-7,715	-7,715	-7,715

Jytte Schmidt (F), Mads Jensen (C) og Rikke Albæk Jørgensen (V) ønsker en belysning af konsekvenser ved fuld afskaffelse af klippekortordningen til et kommende udvalgsmøde.

Jytte Schmidt (F), Mads Jensen (C) og Rikke Albæk Jørgensen (V) anerkender, at processen omkring initiativer for at skabe økonomisk balance i 2023 og overslagsår har været både kort og komprimeret, og der har ikke været indlagt tid til en egentlig høringsproces. Jytte Schmidt (F), Mads Jensen (C) og Rikke Albæk Jørgensen (V) opfordrer derfor til, at lokale MED-udvalg, bestyrelser og andre relevante parter udarbejder bemærkninger til sagen, som kan indgå i den videre politiske proces frem til Kommunalbestyrelsesmødet den 13. december 2022.

Karoline Bergkvist Søgaard (A), Diana Therese Mikkelsen (Løsgænger) og Jens Kannegaard Lundager (D) tog forbehold, da de ikke mener, der kan tages en seriøs vurdering uden hørings svar fra de involverede parter. Dette vil være uordentligt og på et uoplyst grundlag.

Voksen- og Plejeudvalget ønsker, at der i fremtidige processer tages højde for tiltrækkelig tid til høring.

Hørings svar fra Ældrerådet og Handicaprådet blev udleveret på mødet og er vedlagt som bilag til referatet.

Karoline Bergkvist Søgaard (A) anerkender, at Ældrerådet og Handicaprådet har udarbejdet hørings svar på under et døgn, fra der blev afholdt orienteringsmøde den 22. november 2022.

Voksen- og Plejeudvalget ønsker, at der udarbejdes en budgetanalyse over niveauet for indsatser på Sundheds- og Omsorgsområdet samt Socialområdet, så det fremgår hvilke indsatser, der ligger over de gældende lovkrav, og hvilke indsatser der ligger på niveau med lovkravene.

Afbud:

Tom Bytoft (A)”

Derudover har Jytte Schmidt (F), Mads Jensen (C) og Rikke Albæk Jørgensen (V) tiltrådt indstillingen om at forslag vedrørende omlægning af bostøtte som gruppetilbud, der bidrager til at realisere effektiviseringsbidraget i 2023.

Karoline Bergkvist Søgaard (A), Diana Therese Mikkelsen (Løsgænger) og Jens Kannegaard Lundager (D) tog forbehold, da de ikke mener, der kan tages en seriøs vurdering uden høringssvar fra de involverede parter. Dette vil være uordentligt og på et uoplyst grundlag.

Modtagne høringssvar er vedlagt som bilag.

På **Miljø- og Teknikudvalgets** område forventes effektiviseringstiltag i 2023 at blive gennemført ud fra administrative beslutninger på tilsvarende vis som i 2022. Effektiviseringsbidraget påtænkes indhentet ved bl.a. reduktion i driftsomkostninger, som følge af omlægning af Udbyhøjfærgen til eldrift samt gennemførelse af ruteoptimeringer, brug af underentreprenører, omlægning af arealer og sænkning af serviceniveauet på en række ”almindelige” driftsområder (fx reduceret drift på toiletter, parker og grønne områder, græs, strande, vejbelægning m.v). Som en del af arbejdet med at opnå løbende effektiviseringer anvendes LEAN som værktøj.

I 2022 har Miljø- og Teknikudvalget oplevet udfordringer med at overholde budgetrammen for færgedrift for Grenaa-Anholt færgefart, hvilket skyldes forhøjede priser på marinediesel. Det er forventningen at dette vil fortsætte ind i 2023 og Færgedvalget har derfor iværksat en række initiativer som bl.a. omhandler aflysning af afgang (tur-retur) i 2023, brændstoffillæg på gæstebilletter og forlængelse af sejltiden på afgang udenfor højsæsonen. Der har i 2022 i øvrigt været udfordringer med at overholde udvalgets ramme for kollektiv busdrift (Midttrafik). Dette indgår som et punkt i budgetaftalen for 2023, hvor det er aftalt, at ”der er en udfordring på ca. 6,4

mio. kr. i 2023 stigende til godt 8,0 mio. kr. årligt. Der samarbejdes med de øvrige kommuner om denne problemstilling.

Der vil være en involvering og inddragelse af MED på alle tre niveauer i Lokal-, Område- og Hovedudvalget i processen omkring udmøntningen af reduktionerne.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til den vedtagne økonomiske politik for Norddjurs Kommune, hvor det fremgår, at der indarbejdes en fast årlig reduktion af budgetrammen for serviceudgifterne gennem løbende og regelmæssige effektiviseringer. Den løbende effektivisering skal bidrage til en langsigtet økonomisk stabilitet og skabe et økonomisk råderum for politiske prioriteringer.

Økonomiske konsekvenser

Det er aftalt i budgetaftalen for 2023-2026, at effektiviseringsbidraget i 2023 udgør 0,55 pct., hvilket samlet set svarer til 10 mio. kr. årligt, og at der fra 2024 indgår en årlig forhøjelse af effektiviseringsbidraget til 0,8% som svarer til 14 mio. kr. årligt.

Effektiviseringsbidragene er indarbejdet i budgetterne på samme måde som den årlige stigning i pris- og lønfremskrivningen.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at ovennævnte forslag som er indstillet af fagudvalgene for at skabe balance i budgetrammen for 2023 godkendes.

Beslutning i Økonomiudvalget den 06-12-2022

Økonomiudvalget tiltræder indstillingerne fra Økonomiudvalget, Erhvervsudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Miljø- og Teknikudvalget.

Økonomiudvalget indstiller, at effektiviserings- og besparelsesforslag på Børne- og Ungdomsudvalget og Voksen- og Plejeudvalget sendes til fornyet behandling i fagudvalgene med henblik på høring.

Bilag:

1 - 3386614	Åben	BUU beslutning 17-11-22 vedr effektiviseringstiltag	(148912/22)	(H)
2 - 3386616	Åben	BUU høringssvar vedr effektiviseringstiltag	(148914/22)	(H)
3 - 3386618	Åben	VPU beslutning 23-11-22 vedr effektiviseringstiltag	(148916/22)	(H)
4 - 3386620	Åben	VPU høringssvar vedr effektiviseringstiltag	(148918/22)	(H)